Josefovy sny, Josef prodán do Egypta

P?vod materiálu
Tomáš Pavelka
Po?adí v lekci
14

Genesis 37 — Josefovy sny a prodání do Egypta

Jako inspiraci možno použít i kázání na tento text http://louny.evangnet.cz/kazani/gn37_2-11.html

Post?ehy pro u?itelku

- "Josef p?inášel svému otci o svých bratrech zlé zprávy.“ Josef je nejmladší, nikdo už není „pod ním“, nemá nad kým vyniknout. Jediná možnost tak pro n?j je spojenectví s dosp?lými — s vlastním otcem.

- Z vyjád?ení se nedá úpln? poznat, zda si Josef zlé zprávy vymýšlel, nebo to byla pravda. Z p?edchozích kapitol však víme o špatnostech, které jeho brat?i provád?li. A na druhou stranu, dále snahu Josefa své bratry najít a donést jim jídlo. Spíše si asi nevymýšlel, ale nejde to ?íct jasn?. Více mén? každé žalování trochu vytrhává z kontextu a sd?luje jen tu nejhorší ?ást.

- Text nehodnotí, zda je Josefovo žalování správné nebo špatné. Má dít? více „držet basu“ se sourozenci nebo s rodi?i? Z pohledu rodi?? je samoz?ejm? výhodné, pokud mají o svých d?tech informace. Ale dít ? se také velmi brzy stává sou?ástí vztah? se „sob? rovnými“. Jako „žalobní?ek“ je pak pro n? zrádce. Co je správn?jší? Asi to nelze rozhodnout. Kdo má mezi d?tmi slabé postavení (jako nejmladší Josef) nemá moc jinou možnost, než se opírat o dosp?lé. Ve v?tšin? Genesis si m?žeme všimnout, že text nedává ponau?ení, co je dobré a co zlé, ale spíše popisuje, jak prost? v?ci chodí. Pro d?ti jsou hodnotné i takové informace; ne jen, co je dobré a zlé, ale jak v?ci prost? chodí.

- Josef je „vzor?ák“. Takové máme sklon odepsat, i nás samé asi malý žalobník Josef dráždí. Jákobovy životní kotrmelce jsou nám asi bližší. B?h však nemá rád h?íšníky proto, že je jejich život zábavn?jší, barvit?jší, ale prost? proto, že se nad nimi slitovává, nechce je zahubit. Na Josefov? p?íkladu ukazuje, že je dobré být slušný — Josefovi se pak bude da?it jak v Egypt?, tak na dvo?e faraona, práv? pro jeho ?estnost. A jeho život bude ješt? dobrodružn?jší, než jeho bratr?. ?estnost p?sobí v život? potíže a zavádí do nezvyklých situací, jen tyto „trable“ ?lov?k nesmí p?ijímat s mrzutou ublížeností.

- Na Josefovi je p?kn? vid?t, jak je vše u ?lov?ka narušeno h?íchem. Poslouchá otce — ale tak, že udává na své bratry. Taková v?c se nikdy ned?je bez jistého osobního zadostiu?in?ní. Má sny od Boha — ale citíme, že je asi nesd?luje bez šp?tky píchy a povýšenosti, i když to t?eba ani sám neví. Josefovi je sedmnáct, je na sklonku puberty a my si m?žeme vzpomenout, že v tomto v?ku i dobré p?esv?d?ení, dobrý zám?r a dobrý skutek má skoro vždy tak trochu rozm?r klackovitosti. ?lov?k též tehdy jedná se schopnostmi dosp?lého, zcela bez jeho zkušeností, nem?že svoje jednání pom??it, opravit podle toho, jak d?íve s n??ím podobným dopadl.

- "Izrael Josefa miloval ze všech svých syn? nejvíce“ — preferovat n?které z d?tí je vždy chyba, a? se tomu nelze vždy ubránit. ?lov?k však aspo? nesmí dávat v?c najevo. Jákob (Izrael) opakuje chybu svých rodi?? (Izák miloval Ezaua, Rebeka Jákoba). Barvy na látky m?ly v Jákobov? dob? cenu zlata, n ?kdy i vyšší. Také složit? utkané oble?ení bylo drahé až mimo naše p?edstavy.

- Josefovy sny: Vtipné je, jak je Josef ohlašuje. ?íká „slyšte, prosím“, zárove? jde o sny, které nepochybn? musí jeho bratry dráždit. Druhá v?c je, že v Genesi B?h ?asto promlouvá ve snech (t?eba „Jákob?v žeb?ík"). Jákob si však podle všeho sv?j sen nechává pro sebe. Op?t se tu mísí Josefovo nepochybné poslání od Boha a jeho pýcha. Nemusíme se mýlit v tom, že jsme výjime?ní, pokud si však chceme ušet?it narušení vztah? s druhými, nemusíme se o tom ší?it. Že byl sen do Boha, tomu nasv?d?uje i že na n?j Jákob nep?astal myslet, i když Josefa nejd?íve ok?ikl.

- Josef poslouchá svého otce nad rámec svých povinností, když bratry nenejde v Šekemu, kam m?l jít, hledá je až v dótanu. Je sice pyšný, ale má zárove? i starost o své bratry.

- "Uvidíme, co zbude z jeho sn?.“ Tato ?e? bratr? nazna?uje, že tuší, že na Josefových snech p?eci jen n? co bude. Krom? oby?ejného vzteku se asi i cht?jí pojistit, že se sny nenaplní.

- Ruben?v pokus o záchranu Josefa ukazuje, že se zlem/h?íchem nemá cenu d?lat kompromis. Ruben si chce asi p?ed bratry zachovat tvá? a vypadat ešt? dostate?n? „drsn?“. Rúben jako prvorozený m?l právo bratr?m prost? rozkázat, a? Josefa nechají. Dobré úmysly není t?eba nijak maskovat a zaobalovat — pak ?asto vyjdou úpln? jinak. D?kazem je Juda, který možná Rúben?v rozkaz pochopil tak, že se prost? mají bratra zbavit nekrvavou cestou. Zatímco Ruben tu jedná jako dobrý ?lov?k, který ale nemá v?li dobro prosadit, Juda jako alibista, zlý ?lov?k, který si nechce špinit ruce. Rozhodování t?chto dvou brat?í je typické pro to, jak lidé nejb?žn?ji h?eší: Na dobré nemají odvahu, dotáhnout zlé v?ci do konce také ne. Ud?lají tedy nej?ast?ji n?jaké polovi?ní zlo, které je však ve skute?nosti zlo celé.

- Plán bratr? zbavit se konkurence v podob? Josefa fatáln? selže. Místo aby jim Josef ustoupil z p?ímé cesty k otci, ztratí v Josefovi práv? tu cestu k otci. Kdyby Jákob vid?l, že mají brat?i jeho oblíbeného Josefa rádi, m?l by rád i je. V tomto je Josef p?edobrazem Krista. Ti, kte?í k?ižovali Krista, mysleli, že stojí mezi nimi a Bohem, že jim p?ekáží. Ve skute?nosti je víra v Krista, láska ke Kristu jediná cesta k jeho Otci v nebesích.

- "Sestoupím za synem do podsv?tí.“ – je v tom možná vtip, Egypt byl n?kdy vnímán jako podsv?tí a na konci p?íb?hu skute?n? Jákob za synem do Egypta sestupuje.

Odkaz na pracovní list
05 Josef a jeho brat?i
Kam dále
NŠ Louny
Cílová skupina
Školní
Katechetické cykly
NŠ Louny
Biblický odkaz (kat)
Genesis 37